67777 ـ در ماه رمضان عمل جراحی انجام داده و چند روز از او خون خارج شده است

سوال

در ماه رمضان بر روی دستگاه تناسلی من عمل جراحی انجام شد و این عمل ربطی به سقط جنین یا تولد نداشت و پس از این عمل چند روز در این منطقه خون‌ریزی داشتم. پزشک به من گفت که می‌توانم روزه بگیرم و من هم روزه گرفتم. حکم روزهٔ من چیست؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولا:

خونی که از زن خارج می‌شود یا خون حیض و نفاس است که در این صورت به اجماع روزه‌اش صحیح نیست زیرا بخاری (۱۹۵۱) از ابوسعید ـ رضی الله عنه ـ روایت کرده که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمودند: «مگر چنین نیست که زن هرگاه حیض شود نماز نمی‌گزارد و روزه نمی‌شود؟».

و یا آنکه خون حیض و نفاس نیست، مانند خونی که بر اثر خون‌ریزی رحم یا عمل جراحی و مانند آن باشد. این خون مانع از نماز و روزه نمی‌شود بلکه زن در این حال پاک است و همهٔ کارهایی که زنان دیگر انجام می‌دهند را می‌تواند انجام دهد جز آنکه برای هر نماز هنگام وارد شدن وقت آن نماز وضو می‌گیرد.

برای همین وقتی آن زن که دچار استحاضه بود از پیامبر صلی الله علیه وسلم پرسید که: یا رسول الله، من هرگز [از خون] پاک نمی‌شوم، آیا نماز را رها کنم؟ ایشان ـ صلی الله علیه وسلم ـ چنین پاسخ دادند: «همانا این خون ریزی [ناشی از بریده شدن رگ] است [و حیض نیست] پس چون حیض آمد نماز را ترک کن و چون مدت زمان آن گذشت خون را بشوی و نماز بگزار». به روایت بخاری (۳۰۶) و مسلم (۳۳۳).

و از شیخ ابن عثیمین ـ رحمه الله ـ دربارهٔ زنی پرسیدند که عمل جراحی انجام داده و پس از عمل، چهار یا پنج روز خون سیاه غیر عادی دیده است و پس از آن مستقیما عادت ماهیانه‌اش شروع شده و هفت روز ادامه داشته است. آیا این روزهای پیش از عادت ماهیانه هم جزء آن به حساب می‌آید؟

ایشان چنین پاسخ دادند: «در این مسئله باید به پزشکان رجوع کرد، زیرا ظاهرا این خونی که برای این زن پیش آمده نتیجهٔ

عمل جراحی بوده و خونی که ناشی از عمل جراحی باشد حکمش مانند خون حیض نیست، زیرا پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ دربارۀ خون مستحاضه می‌فرماید: «همانا این خون [حاصل از بریده شدن] رگ است» و این اشاره‌ای است به این‌که خون اگر، ناشی از بریده شدن عروق باشد ـ از جمله خون ناشی از عمل جراحی ـ حیض به شمار نمی‌آید بنابراین آنچه با حیض حرام می‌شود با این خون حرام نمی‌شود و نماز و روزه اگر در روز رمضان باشد برای او واجب است».

(مجموع فتاوی ابن عثیمین: ۱۱/۲۷۷).

و از علمای کمیسیون دائم فتوا پرسیده شد: حکم کسی که در حال روزه خون‌ریزی داشته چیست؟

ایشان چنین پاسخ دادند: «اگر خون بدون ارادۀ شخص در حال روزه از او خارج شود (عمدی نباشد)، روزه‌اش درست است».

(فتاوی اللجنة الدائمة: ۱//۲۶۸).

بر این اساس روزۀ شما ان شاء الله صحیح است.

و از الله برای همۀ بیماران مسلمان شفا خواهانیم.

والله اعلم.